

Utrikesutskottet

Berättelse av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa: Verksamheten i OSSE:s parlamentariska församling 2014

INLEDNING

Remiss

Berättelse av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa: Verksamheten i OSSE:s parlamentariska församling 2014 (B 16/2015 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ordförande Ilkka Kanerva
- råd för internationella ärenden, delegationssekreterare Gunilla Carlander.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) baserar sig på ett brett säkerhetsbegrepp som betonar den politisk-militära säkerheten men också betydelsen av demokrati, mänskliga rättigheter och ekonomi- och miljörelaterade frågor för den sammantagna säkerheten. Centrala åtaganden för OSSE är Helsingforsöverenskommelsen och de däri fastställda principer samt Parisstadgan och åtagandena inom den mänskliga dimensionen, vilka godkändes i slutskedet av kalla kriget.

Centrala principer inom OSSE, vilka Europas säkerhetsstruktur är baserad på, är respekten för staternas territoriella integritet och suveränitet. I principerna ingår också rätten för varje stat att själv besluta om exempelvis anslutning till internationella fördrag eller organisationer.

Ukrainakrisen och dess konsekvenser för säkerheten i Europa blev ett centralt tema för verksamheten inom OSSE:s parlamentariska församling under 2014. Medlemmarna i Finlands delegation under ledning av riksdagsledamot Ilkka Kanerva, som valdes till församlingens ordförande, deltog i församlingens verksamhet med en mycket synlig insats.

Rysslands agerande i Ukrainakrisen är ett allvarligt bakslag för den modell för samarbetsbaserad säkerhet som OSSE representerar. Men samtidigt har Ukrainakrisen visat att OSSE behövs. Inom ramen för organisationen har internationell närvaro genomförts i Ukraina, bland annat övervak-

Betänkande UtUB 2/2015 rd

ning och valobservation. OSSE har haft en roll i försöken att finna en politisk lösning på krisen. Utskottet anser att i det spända internationella politiska läget erbjuder OSSE fortfarande en värdefull ram för verksamhet i syfte att stärka stabiliteten och säkerheten i Europa.

I sina tidigare betänkanden om berättelsen av Finlands delegation i OSSE har utskottet noterat betydelsen av OSSE:s valövervakning och de spända relationerna mellan den parlamentariska församlingen och ODIHR, som verkställer valövervakningen. Det är beklagligt, menar utskottet, att 2014 års berättelse inte i detta avseende beskriver den dåvarande situationen, särskilt då frågan uppenbart fortfarande är aktuell. Utskottet har tidigare (UtUB 10/2014 rd) betonat att det är viktigt att OSSE och Europarådet samarbetar i fråga om valövervakning för att det inte ska uppstå några grundläggande meningsskiljaktigheter om hur väl rättsstatsprincipen följts i samband med val. Utskottet ser det som viktigt att frågan tas upp i 2015 års berättelse av Finlands delegation.

Utskottet vill i sammanhanget också fästa uppmärksamhet vid frågor som gäller kontroll av konventionella vapen i Europa. Att CFE-avtalet om konventionella styrkor råkat in i en återvändsgränd och att uppdateringen av Wiendokumentet har tagit så pass lång tid har bidragit till en situation där verktygen för kontroll av konventionella vapen inte helt motsvarar det ökade behovet av kontroll. Utskottet anser att Finlands delegation konsekvent bör gå in för att gynna en mer aktiv debatt kring kontrollen av konventionella vapen, som hör till OSSE:s militärpolitiska dimension, också inom ramen för OSSE:s parlamentariska församling.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors 15.10.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Antti Kaikkonen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Paavo Arhinmäki vänst
medlem Tiina Elovaara saf
medlem Tom Packalén saf
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Veera Ruoho saf
medlem Jutta Urpilainen sd
medlem Stefan Wallin sv
medlem Matti Vanhanen cent
medlem Sofia Vikman saml
medlem Ben Zyskowicz saml

Betänkande UtUB 2/2015 rd

ersättare Mikko Savola cent.

Sekreterare var

utskottsråd Olli-Pekka Jalonen.